

ການປັບປຸງລະບົບການລ້ຽງໝູລາດ ຢູ່ ເມືອງຜາອຸດົມ, ເມືອງຮຸນ ແລະ ເມືອງໂພນທອງ

ສຸກັນ ແກ້ວໝູຈັນ, ໂສພາຊາຍຜາ, ສົມຈັນ ຄຳພາວົງ

ບົດຄັດຫຍໍ້

ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກການສຳຫຼວດ ອັດຕາການເພີ່ມນ້ຳໜັກຕໍ່ມື້ (ADG) ຂອງໝູພື້ນເມືອງລາວ ທີ່ລ້ຽງໃນລະບົບຂອງຊາວກະສິກອນ ຢູ່ເຂດພາກເໜືອແມ່ນບໍ່ເກີນ 100 ກຼາມ/ມື້, ອັດຕາການເກີດລູກສະເລ່ຍ 5-6 ໂຕ/ຊອກ ແລະ ເປີເຊັນການຕາຍຂອງໝູນ້ອຍ 30-50%. ອາຫານພື້ນຖານທີ່ຊາວກະສິກອນນຳໃຊ້ລ້ຽງໝູສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນປະກອບດ້ວຍ ຮຳ, ສາລີ, ຫົວມັນຕົ້ນ ແລະ ເສີມດ້ວຍພືດຜັກສິດຈຳນວນນຶ່ງ ຊຶ່ງບໍ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ຕະຫຼອດປີ. ພວກເຮົາໄດ້ຕັ້ງສົມມຸດຖານໄວ້ວ່າ: ອາຫານທີ່ໃຊ້ເກືອໝູແມ່ນບໍ່ພຽງພໍທາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ລວມທັງຂາດການຈັດການ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດີ, ຈຶ່ງເປັນສາເຫດໃຫ້ມີອັດຕາການເພີ່ມນ້ຳໜັກຕໍ່ມື້ຕ່ຳ, ເປີເຊັນການຕາຍສູງ ແລະ ໃຫ້ລູກໜ້ອຍ. ເພື່ອຢັ້ງຢືນຄືນສາເຫດດັ່ງກ່າວ ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າເຂດພູດອຍ ແລະ ພັດທະຄວາມສາມາດ ໄດ້ດຳເນີນການສຶກສາຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ ໂດຍແບ່ງອອກເປັນ 2 ຈຸທິດລອງ ຄື: 1) ໃຫ້ອາຫານແບບຊາວບ້ານ (T0) ແລະ 2) ໃຫ້ອາຫານແບບຊາວບ້ານເສີມດ້ວຍຖົ່ວສະໄຕໂລ 10% (T1). ໝູພື້ນເມືອງ ຈຳນວນ 155 ໂຕ (ໝູຜູ້ 50 ໂຕ) ທີ່ມີນ້ຳໜັກ ສະເລ່ຍ 10-15 ກິໂລກຼາມ, ອາຍຸແຕ່ 2-3 ເດືອນ ໄດ້ແຈກຢາຍເຂົ້າໃສ່ການທົດລອງ ໃນຮູບແບບ CRBD (Randomize Completed Block Design) ໂດຍແບ່ງໃຫ້ຄອບຄົວລະ 05 ໂຕ, ຈຳນວນ 31 ຄອບຄົວ (Replication), ຂອງ 06 ບ້ານ (Block) ຢູ່ 03 ເມືອງ ຄື: ເມືອງຮຸນ ແຂວງອຸດົມໄຊ, ເມືອງຜາອຸດົມ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ ແລະ ເມືອງໂພນທອງ ແຂວງຫຼວງພະບາງ. ຜ່ານການທົດລອງເປັນເວລາ 18 ເດືອນ (7/2009-2/2011) ເຫັນໄດ້ວ່າ ຈຸທິດລອງທີ 1 ແລະ ທີ 2 ມີອັດຕາການສ້າງນ້ຳໜັກຕໍ່ມື້ ແລະ ຈຳນວນລູກຕໍ່ຊອກ ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນທາງສະຖິຕິ $P>0.05$ (109 ກຼາມ VS 114 ກຼາມ), ແລະ (3.8 ໂຕ VS 3.6 ໂຕ). ສຳລັບອັດຕາການຕາຍຂອງໝູນ້ອຍຢ່ານົມ ສະເລ່ຍ ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງສະຖິຕິ $P<0.05$ (27.5% VS 32%).

ຈາກຜົນຂອງການທົດລອງໃນຄັ້ງນີ້ ເຫັນໄດ້ວ່າ ການເສີມຖົ່ວສະໄຕໂລໃນລະດັບ 10% ບາງບ້ານ ໝູສາມາດສ້າງນ້ຳໜັກເພີ່ມຂຶ້ນໄດ້ 15-40 ກຼາມ/ມື້. ອັດຕາການຕາຍຂອງໝູນ້ອຍດູດນົມ ເຫັນວ່າ ຍັງມີຄ່າສູງຖ້າທຽບໃສ່ການລ້ຽງໃນລະບົບແບບປະປ່ອຍທົ່ວໄປ ຊຶ່ງຕ້ອງໄດ້ສຶກສາຄືນກ່ຽວກັບສາເຫດຫຼັກ. ສຳລັບຈຳນວນລູກເກີດຕໍ່ຊອກແມ່ນຕ່ຳຫຼາຍ ອາດເປັນຍ້ອນໝູແມ່ສາວທີ່ໃຫ້ລູກຊອກທຳອິດ, ການນຳໃຊ້ໝູເພດຜູ້ທີ່ອາຍຸຍັງນ້ອຍ ແລະ ເວລາທີ່ເໝາະສົມ ເມື່ອປະສົມພັນ, ຄວນສືບຕໍ່ຕິດຕາມ ໃນລຳດັບຊອກຕ່າງໄປ.

ຄຳສັບສຳຄັນ: ໝູພື້ນເມືອງ, ອັດຕາການເພີ່ມນ້ຳໜັກຕໍ່ມື້, ອັດຕາການຕາຍ, ຈຳນວນລູກຕໍ່ຊອກ, ຖົ່ວສະໄຕໂລ.

ສູນຄົ້ນຄວ້າ ການລ້ຽງສັດ, ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ

Improvement of local pig production system in Pha Oudom, Houn and Phonthong District

Soukanh Keonouchanh, Sopha Xaypha, Somchanh Khamphavong

Abstract

Base on the results from the field survey it indicated that the average daily gain (ADG) of the indigenous pigs raised by the farmers in the northern part of Laos was not more than 100 g/day, the average litter size was 5-6 piglets/litter, and the mortality of piglets was 30-50%. The local feeding ingredients used by farmers were rice bran, maize, cassava root and some supplementary vegetables of which could not use all year round. Our hypothesis of the study was: the feed that farmers used to feed their animals had not enough in both quantity and quality and including poor management, therefore the productivity of their pig production was low. In order to test our hypothesis, the livestock research team with URDP support has conducted a study by conducting the experimental trial with farmers participation. The experimental animals (pigs) were divided into groups with two treatments: 1.) Animal group one were fed with local feed formulation (as farmers used to feed) (T0 as control) and 2.) local feed formulation with supplement with Stylo forage 10% (T1).

One hundred fifty five of local pig with 50 of male, 2-3 month of age and weighing on average 10-15 kg, were used in CRBD (Compleat Randomise Block Design) arrangement to study the effect of graded levels 10% of fresh stylo legume supplementation in diet. The study combined two treatments : Treatments one: traditional feed 100%; Treatments two: traditional feed 90% + stylo fresh 10% and implemented in 06 villages (blocks), 31 houheholds (replications) and 05 pigs per household. There was no significant difference on daily live weight gain $P < 0.05$ (109 g/h/d, 114 g/h/d) but there was significant difference on mortality rate of winning pigs. The experiment results show that supplementation 10% of fresh stylo legume for local pig could have an additional daily weigh 15 to 40 g/h/d only.

Key word: *local pig, average daily gain, mortality rate, number of piglet per liter, fresh stylo.*

Livestock Research Center, National Agriculture and Forestry Research Institute

1. ບົດນຳ

ເພື່ອປະຕິບັດຕາມແຜນພັດທະນາດ້ານ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄລຍະຫຼາຍປີ ແຕ່ປີ 2006-2010 ໃຫ້ບັນລຸຕາມ 04 ເປົ້າໝາຍຂອງ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ວາງອອກ, ແນໃສ່ລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ ໃນ ສປປ ລາວ ໃນປີ 2020 ຕາມທິດທາງຂອງພັກ ແລະ ລັດຖະບານ. ທາງ ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງ ຊາດ ໄດ້ມີແຜນການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ເພື່ອການ ພັດທະນາ ຍົກຜະລິດຕະພາບ ດ້ານກະສິກຳໃຫ້ ສູງຂຶ້ນ ໂດຍຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນເຂດພູດອຍ ຊຶ່ງຈະສາມາດປະກອບສ່ວນ ເຂົ້າໃນວຽກງານ ການຜະລິດ ຄື: ເພື່ອຄຳປະກັນສະບຽງອາຫານ ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພີ່ມຂຶ້ນ 3.4% ຕໍ່ປີ, ເພື່ອສົ່ງເສີມການຜະລິດ ກະສິກຳ ໃຫ້ເປັນສິນຄ້າສົ່ງອອກຂາຍ ທັງພາຍ ໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ສຄກປ ມີພາລະບົດ ບາດເປັນໃຈກາງໃນການຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອຮັບປະກັນ ໃຫ້ແກ່ການຍົກຜະລິດ ຕະພາບ ຂອງ ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ສູງຂຶ້ນ.

ການລ້ຽງໝູ ມີບົດບາດສຳຄັນຫຼາຍ ຕໍ່ ການດຳລົງຊີວິດ ຂອງຊາວກະສິກອນ ທີ່ອາໄສ ຢູ່ຊົນນະບົດເຂດພູດອຍ ເນື່ອງຈາກວ່າ ໝູ ນອກ ຈາກຈະໃຫ້ທາດຊີ້ນໄຂມັນ ຕໍ່ຄົນເຮົາແລ້ວ ມັນ ຍັງສາມາດຕອບສະໜອງຝຸ່ນຄອກ ບັບປຸງດິນ ປູກຝັງ ເຊັ່ນ: ພືດຜັກ, ຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ໝາກ, ຢາງພາ ລາ ແລະ ອື່ນໆ ໃຫ້ມີຜົນຜະລິດສູງ, ເປັນທຶນຮອນ ສົ່ງລູກເຂົ້າໂຮງຮຽນ ແລະ ຮັບໃຊ້ໃນພິທີທາງ ສາດສະໜາ ຂອງບັນດາເຜົ່າ ຢູ່ຊົນນະບົດອີກ ດ້ວຍ.

ການລ້ຽງໝູ ຢູ່ເຂດພູດອຍ ແມ່ນວຽກງານ ນຶ່ງ ທີ່ມີບົດບາດສຳຄັນຫຼາຍ ໃນການຜະລິດສະ ບຽງອາຫານ ໃນລະດັບຄອບຄົວ, ເປັນແຫຼ່ງສ້າງ ລາຍຮັບ ແລະ ຮັບໃຊ້ພິທີການທາງສາດສະໜາ

ຕ່າງໆ ຢູ່ຊົນນະບົດ. ແຕ່ວິທີການລ້ຽງໝູ ຂອງຊາວ ກະສິກອນ ຍັງລ້ຽງແບບທຳມະຊາດ ຍັງບໍ່ທັນ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ຕໍ່ການລ້ຽງສັດຢ່າງຈິງຈັງ, ສັດ ລ້ຽງບໍ່ໄດ້ຮັບການດູແລຮັກສາ ເຊັ່ນ: ຂາດການ ສັກຢາປ້ອງກັນພະຍາດ, ການໃຫ້ອາຫານບໍ່ພຽງ ພໍຕາມຄວາມຕ້ອງການ, ເຊິ່ງເປັນສາເຫດເຮັດ ໃຫ້ສັດມັກຕິດພະຍາດໄດ້ງ່າຍ, ການຈະເລີນເຕີບ ໂຕຂ້າມີພຽງ 80-100 ກູາມ/ໂຕ/ມື້ (LAPP, 2007). ຂາດການຄັດເລືອກ ແລະ ບັບປຸງດ້ານແນວພັນ ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຕົກຕໍ່າ, ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ ຕໍ່ເສດຖະກິດຂອງຊາວກະສິກອນ. ອັດຕາການ ຕາຍຂອງໝູນ້ອຍ ແມ່ນສູງເຖິງ 30-50% (ກົມ ລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, 1997). ຕໍ່ບັນຫາ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສ້າງຄວາມທ້ຖອຍ ແລະ ສົ່ງຜົນສະ ທ້ອນ ເຖິງຂະບວນການລ້ຽງໝູ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ມີຜົນກະທົບໂດຍກົງ ຕໍ່ລາຍຮັບຂອງຊາວ ກະສິກອນ ຜູ້ທຸກຍາກ ຢູ່ເຂດພູດອຍ.

ການບັບປຸງລະບົບການລ້ຽງໝູ (ບັບປຸງ ຄອກ, ການໃຫ້ນ້ຳ, ການດູແລສຸຂະພາບສັດ) ລວມທັງການປູກພືດອາຫານສັດ ຕະກູນຖົ່ວ (stylo 184) ເປັນອາຫານເສີມ 10% ໃຫ້ແກ່ໝູ ລາດ ເຮັດໃຫ້ສັດສາມາດເຕີບໂຕໄດ້ ເຖິງ 250 ກູາມ/ໂຕ/ມື້ (ຂໍ້ມູນ ໂຄງການ LAPP, 2007).

ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວມານັ້ນ, ແມ່ນ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງຫັນປ່ຽນຮູບແບບການລ້ຽງ ແບບທຳມະຊາດ ໂດຍການນຳໃຊ້ເຕັກນິກດ້ານ ການລ້ຽງສັດທີ່ເໝາະສົມກັບທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຍົກສູງ ຜະລິດຕະພາບຂອງສັດລ້ຽງຂອງຊາວກະສິ ກອນເຂດພູດອຍ ດ້ວຍຮູບແບບ ແລະ ເຕັກນິກ ໃໝ່ ທີ່ມີວິທີການຈັດການທີ່ດີ ເຊັ່ນ: ລະບົບຄອກ, ອາຫານ, ວິທີການລ້ຽງ ແລະ ການຈັດການ, ເພື່ອຍົກຜະລິດຕະພາບຂອງສັດລ້ຽງ (ໝູລາດ) ໃຫ້ສູງຂຶ້ນ.

2.1. ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອບັບປຸງລະບົບ ແລະ ຮູບແບບການ ລ້ຽງໝູລາດແບບທຳມະຊາດ ຂອງຊາວກະກອນ ໄປສູ່ລະບົບການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ, ຫັນເປັນອາ ຊີບຄົງທີ່ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍານ.

2. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

2.1. ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ການທົດລອງ

2.1.1. ແນວພັນສັດ

ນຳໃຊ້ແນວພັນໝູລາດ ຈຳນວນ 155 ໂຕ (ຜູ້ 50 ໂຕ) ອາຍຸປະມານ 2-3 ເດືອນ, ນຳ ໜັກ ແຕ່ 10-15 ກິໂລ, ແຫຼ່ງແນວພັນ ຈາກ ແຂວງຫຼວງພະບາງ.

2.1.2. ແນວພັນຖົ່ວສະໄຕໂລ

ນຳໃຊ້ແກ່ນຖົ່ວສະໄຕໂລ ທັງໝົດ 62 ກິ ໂລ ປູກໃນພື້ນທີ່ 05 ເຮັກຕາ ເພື່ອເປັນອາຫານ ເສີມລ້ຽງໝູລາດ (ອັດຕາປູກແມ່ນ 12 ກິໂລ/1 ຮຕ) ຊຶ່ງແມ່ນຫ້ອງການປະສານງານເມືອງ ເປັນ ຜູ້ສະໜອງ.

2.1.3. ຄອກສັດ

ຂະໜາດຄອກໝູ (2.5 ມ x 4 ມ x 0.5 ມ) ຊຶ່ງແມ່ນແຮງງານ ຂອງຊາວກະສິກອນ ປູກ ສ້າງດ້ວຍຕົນເອງ.

2.1.4. ອຸປະກອນຈຳເປັນຮັບໃຊ້ວຽກທົດລອງ

ຊຶ່ງຊ້ໝູ, ຢາປ້ອງກັນພະຍາດອະຫິວາ, ຢາຕ້ານເຊື້ອ, ຢາວິຕາມິນ, ຢາທາດເຫຼັກ, ອຸ ປະກອນສັດຕະວະແພດ ແລະ ອາຫານລ້ຽງໝູ ຈຳນວນນຶ່ງ ໃນໄລຍະທຳອິດທີ່ທົດລອງໄດ້ຈັດສົ່ງ ສັດ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ.

2.2. ວິທີການທົດລອງ

2.2.1. ສະຖານທີ່, ພູມອາກາດ ແລະ ໄລຍະເວ ລາທົດລອງ

ກິດຈະກຳທົດລອງ ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢູ່ໃນ 06 ບ້ານ ຂອງ 03 ເມືອງເປົ້າໝາຍ ຂອງ ໂຄງການ ຄື:

1. ຢູ່ບ້ານຖິ່ນແກ້ວແລະຫ້ວຍສັງ ເມືອງຜາອຸດົມ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ, ຫ່າງຈາກນະຄອນຫຼວງວຽງ ຈັນ ໄປທາງທິດເໜືອ ປະມານ 700 ກິໂລ ແມັດ; ຕັ້ງຢູ່ເສັ້ນຂະໜານເໜືອ 19°55'00" – 20°25'00"N; ເສັ້ນແວງ ຕາວັນອອກ 100°35'00" – 100°20'00"E; ອຸນຫະພູມ ໂດຍສະເລ່ຍ 18°C.
2. ຢູ່ບ້ານມົກໄປຣ ແລະ ກິວຍາບ ເມືອງຮຸນ ແຂວງອຸດົມໄຊ, ຫ່າງຈາກ ນະຄອນຫຼວງ ວຽງຈັນ ໄປທາງທິດເໜືອ ປະມານ 600 ກິໂລແມັດ; ຕັ້ງຢູ່ເສັ້ນຂະໜານເໜືອ 19°45' 00" – 20° 25'00"N; ເສັ້ນແວງຕາ ວັນອອກ 101°05'00" – 101°50'00"E; ອຸນຫະພູມ ໂດຍສະເລ່ຍ 18°C.
3. ຢູ່ບ້ານໂດນ ແລະ ປຸ່ງຮ້ອນ ເມືອງໂພນທອງ ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ຫ່າງຈາກນະຄອນຫຼວງ ວຽງຈັນ ໄປທາງທິດເໜືອ ປະມານ 550 ກິໂລແມັດ; ຕັ້ງຢູ່ເສັ້ນຂະໜານ ເໜືອ 20°00'00" – 21°05'00"N; ເສັ້ນແວງຕາ ວັນອອກ 100°35'00" – 101° 20'00"E; ອຸນຫະພູມ ໂດຍສະເລ່ຍ 22°C.
4. ໄລຍະເວລາການທົດລອງ 18 ເດືອນ ຊຶ່ງ ເລີ່ມແຕ່ ເດືອນ 07/2009 ຮອດເດືອນ 02/2011.

2.3. ການອອກແບບການທົດລອງ

ນຳໃຊ້ຮູບແບບການທົດລອງ RCBD (Randomize Completed Block Design) ປະກອບມີ 06 Blocks (ບ້ານ), ມີ 02 ກຸ່ມທົດລອງ (treatments) ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຄື:

ກຸ່ມທີ 01 = ໃຫ້ອາຫານແບບພື້ນບ້ານ 100%.

ກຸ່ມທີ 02 = ໃຫ້ອາຫານແບບພື້ນບ້ານ 90% + ຖົ່ວສະໄຕໂລສິດ 10%.

ດ້ານສັດທົດລອງ: ນຳໃຊ້ໝູລາດ ຈາກເມືອງຫຼວງພະບາງ ແລະ ນ້ຳບາກ ທີ່ມີນ້ຳໜັກ 10-15 ກິໂລ ອາຍຸ 03 ເດືອນ. ແບ່ງສັດອອກເປັນ 02 ກຸ່ມທົດລອງ (Treatments) ຢູ່ໃນ 06 ບ້ານ (Block) ລວມມີ 31 ຄອບຄົວ, ແຕ່ລະຄອບຄົວມີສັດທົດລອງ 05 ໂຕ (Replication) ດັ່ງນັ້ນລວມສັດທົດລອງທັງໝົດ ມີ 31 ຄອບຄົວ x 05 ໂຕ = 155 ໂຕ; ໃນແຕ່ລະບ້ານ ມີ 01 ຄອບຄົວລ້ຽງໝູຜະລິດລູກ.

2.4. ການໃຫ້ອາຫານ ແລະ ນ້ຳດື່ມ

- ການໃຫ້ອາຫານ ແມ່ນຄິດໄລ່ 5% ທາດແຫ້ງ/ນ້ຳໜັກໂຕ.
- ໃຫ້ອາຫານ 2-3 ຄັ້ງ/ມື້ ຕາມຄວາມສາມາດຂອງຊາວກະສິກອນໃນແຕ່ລະບ່ອນ.
- ນຳໃຊ້ອາຫານພື້ນບ້ານທີ່ເຂົາເຈົ້າມີໃນທ້ອງຖິ່ນ ເຊັ່ນ: ສາລີ, ຮຳ, ມັນຕົ້ນ, ບອນ, ສະໄຕໂລ. ອາຫານປະເພດມັນຕົ້ນ, ບອນ ແລະ ສາລີ ແມ່ນຕ້ອງຕົ້ມໃຫ້ສຸກ ປະສົມກັບຮຳອ່ອນ ແລ້ວນຳໄປເກືອສັດໄດ້.
- ນຳໃຊ້ຖົ່ວສະໄຕໂລສິດທີ່ມີໃນສວນຂອງຕົນເອງ, ໂດຍໃຫ້ສິດໃນອັດຕາ 10% ເປັນອາຫານເສີມແກ່ໝູ, ເມື່ອອາຍຸຖົ່ວສະໄຕໂລ

ໄດ້ 60-70 ມື້ ຈຶ່ງສາມາດເກັບໄດ້ ໂດຍມາຊອຍໃຫ້ກິນສິດ.

- ມີນ້ຳດື່ມສະອາດໃຫ້ສັດຕະຫຼອດເວລາ.

2.5. ດ້ານການປ້ອງກັນສຸຂະພາບສັດ

- ອະນາໄມຂ້າເຊື້ອພະຍາດດ້ວຍປູນຂາວຕາມບໍລິເວນຄອກໝູ ກ່ອນຈະນຳໝູເຂົ້າມາລ້ຽງແຕ່ລະເທື່ອ ຢ່າງໜ້ອຍ 01 ອາທິດ.
- ສັດທຸກໂຕທີ່ນຳເຂົ້າມາກ່ອນເຮັດການທົດລອງ ຈະຕ້ອງໄດ້ສັກຢາປ້ອງກັນພະຍາດອະຫິວາໝູ (01CC/ໂຕ) ທຸກໆ 06 ເດືອນ ແລະ ຂ້າແມ່ພະຍາດກາຝາກພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກດ້ວຍຢາ IVERMEC (01CC/ໂຕ).
- ສັກທາດເຫຼັກໃຫ້ໝູໜ້ອຍ ເມື່ອອາຍຸໄດ້ 03-07 ມື້ ໃນປະລິມານ 01 CC/ໂຕ.
- ທຳຄວາມສະອາດຄອກໝູເປັນປົກກະຕິ.

2.6. ການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະ ຂໍ້ມູນ

- ຕິດຕາມການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງສັດ (ຊຶ່ງນ້ຳໜັກ 01 ຄັ້ງ/ເດືອນ) ໃນຕອນເຊົ້າກ່ອນໃຫ້ອາຫານ, ຂໍ້ມູນທັງໝົດ ແມ່ນເອົາເຂົ້າຄອມພິວເຕີ ເພື່ອຄິດໄລ່ຊອກຫາຄ່າສະເລ່ຍ. ການໃຫ້ນ້ຳໜັກເພີ່ມ ຂອງແຕ່ລະກຸ່ມ ໃນແຕ່ລະບ້ານ, ໂດຍການນຳໃຊ້ສູດ ຄື: $ADG (g/h/d) = n/ທ$ ສັດເພີ່ມຂຶ້ນ/ຈຳນວນມື້ລ້ຽງ.
- ບັນທຶກຈຳນວນໝູໜ້ອຍເກີດໄໝ/ແມ່/ຄັ້ງ (ຄ່າສະເລ່ຍທັງສອງກຸ່ມ).
- ບັນທຶກອັດຕາການຕາຍຂອງໝູໜ້ອຍ (ຄ່າສະເລ່ຍທັງສອງກຸ່ມ).

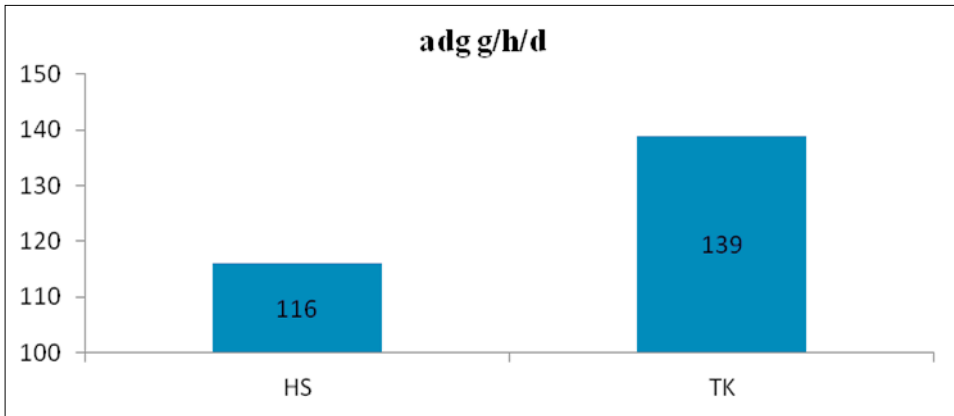
- ໄລ່ລຽງເສດຖະກິດ (ຄ່າສະເລ່ຍທັງສອງກຸ່ມ).
- ຂໍ້ມູນທີ່ເກັບກຳ ໃນຊ່ວງໄລຍະເຮັດການທົດລອງ ຈະປ້ອນເຂົ້າໃນຄອມພິວເຕີ ແລ້ວຄິດ

ໄລ່ ໂດຍນຳໃຊ້ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ດ້ວຍວິທີ ANOVA, ນຳໃຊ້ General Linear Model (Minitab 13).

3. ຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ວິຈານ

3.1. ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງສັດລ້ຽງທົດລອງ

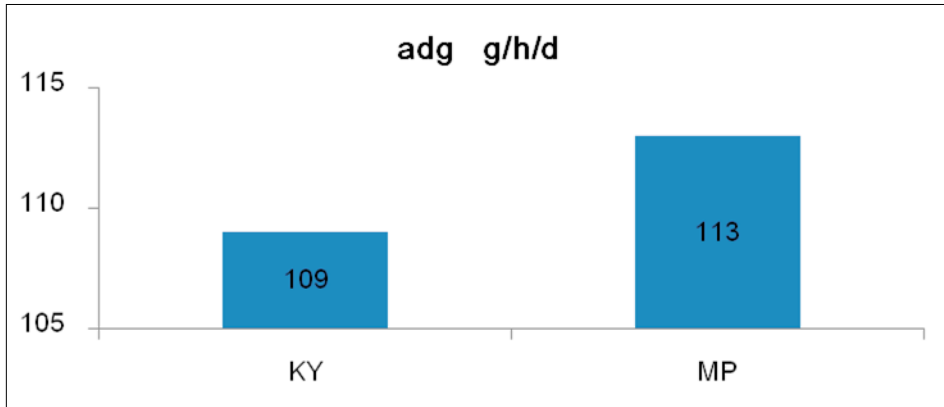
ຮູບສະແດງ 1: ການໃຫ້ນ້ຳໜັກເພີ່ມ ADG (g/h/d) ຂອງໝູທົດລອງ ກຸ່ມທີ 02 ຢູ່ບ້ານຖິ່ນແກ້ວ ແລະ ຫ້ວຍສັງເມືອງຜາອຸດົມ.

TK = Ban Thinkeo; HS = Ban Hoaisang; ADG = average daily gain; POD = Phaoudom

ການໃຫ້ນ້ຳໜັກເພີ່ມ (ADG) ຂອງສັດຢູ່ T2 ຂອງບ້ານຖິ່ນແກ້ວ ແລະ ຫ້ວຍສັງ ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ທາງດ້ານສະຖິຕິ ($P < 0.05$); ໃນນີ້ ການໃຫ້ນ້ຳໜັກເພີ່ມ ຢູ່ບ້ານຖິ່ນແກ້ວ ແມ່ນ 139 ກູາມ/ໂຕ/ມື້; ບ້ານຫ້ວຍສັງ ແມ່ນ 116 ກູາມ/ໂຕ/ມື້; ສາເຫດມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ກໍຍ້ອນວ່າ ແຫຼ່ງອາຫານສັດ ຢູ່ບ້ານຖິ່ນແກ້ວ ອຸດົມສົມບູນ ປະຊາຊົນມີຄວາມດູໝັ່ນ ສ້າງເສດຖະກິດຄອບຄົວ.

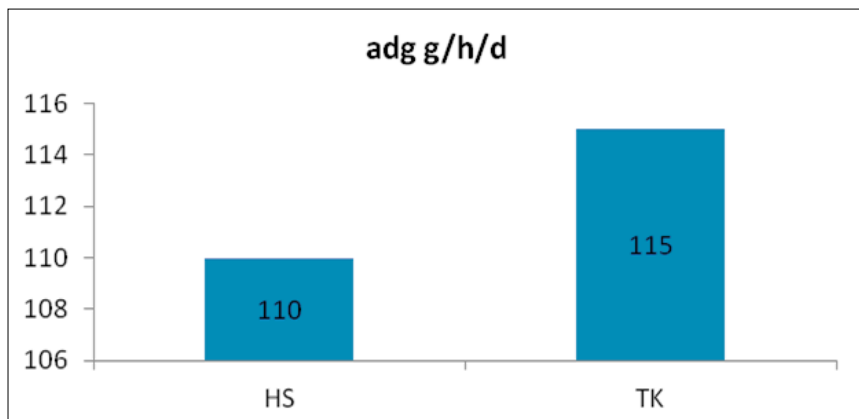
ຮູບສະແດງ 2: ການໃຫ້ນ້ຳໜັກເພີ່ມ ຂອງໝູທົດລອງ ກຸ່ມທີ 02 ADG (g/h/d) ຢູ່ ບ້ານມົກໄປຣ ແລະ ກິວຍາບ ເມືອງຮຸນ.

MP = Ban Mookpray; KY = Ban Keouyab.

ການໃຫ້ນ້ຳໜັກເພີ່ມ (ADG) ຂອງສັດ ຢູ່ T2 ຂອງບ້ານມົກໄປຣ ແລະ ກິວຍາບ ແມ່ນບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງ ກັນທາງດ້ານສະຖິຕິລະດັບ $P > 0.05$; .ໃນນີ້ ການໃຫ້ນ້ຳໜັກເພີ່ມ ຢູ່ ບ້ານມົກໄປຣ ແມ່ນ 113 ກູາມ/ໂຕ/ມື້; ບ້ານກິວຍາບ ແມ່ນ 116 ກູາມ/ໂຕ/ມື້; ສາເຫດມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ກໍຍ້ອນວ່າ ແຫຼ່ງອາຫານສັດ ຢູ່ ບ້ານມົກໄປຣ ອຸດົມສົມບູນ ປະຊາຊົນມີຄວາມດຸໝັ່ນ ສ້າງເສດຖະກິດຄອບຄົວ.

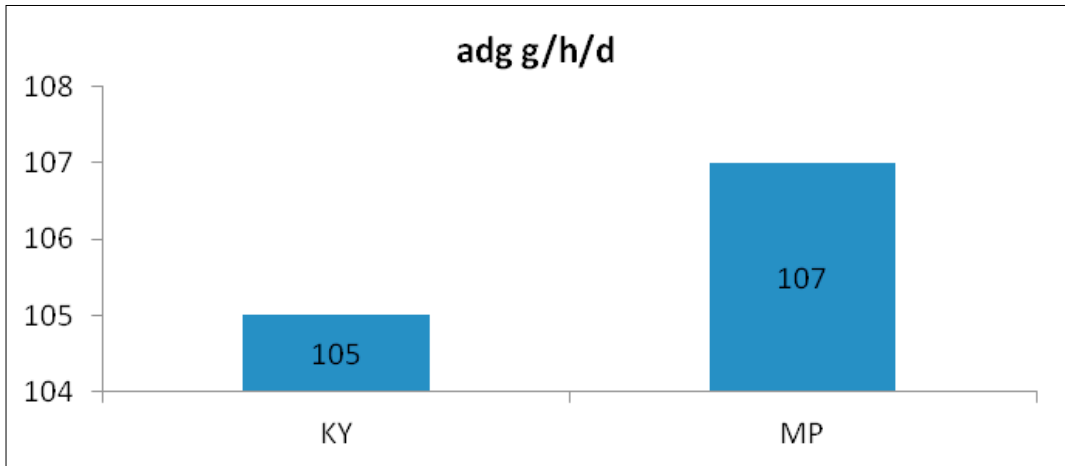
ຮູບສະແດງ 3: ການໃຫ້ນ້ຳໜັກເພີ່ມຂອງໝູທົດລອງ ກຸ່ມທີ 01 ADG (g/h/d) ບ້ານຖິ່ນແກ້ວ ແລະ ຫ້ວຍສັງ ເມືອງຜາອຸດົມ.

TK = Ban Thinkeo, HS = Ban Hoaisang.

ການໃຫ້ນ້ຳໜັກເພີ່ມ (ADG) ຂອງສັດ ຢູ່ T1 ຂອງບ້ານຖິ່ນແກ້ວ ແລະ ຫ້ວຍສັງ ແມ່ນບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງ ກັນທາງດ້ານສະຖິຕິ. ໃນນີ້ ການໃຫ້ນ້ຳໜັກເພີ່ມ ຢູ່ ບ້ານຖິ່ນແກ້ວ ແມ່ນ 115 ກູາມ/ໂຕ/ມື້; ບ້ານຫ້ວຍສັງ ແມ່ນ 110 ກູາມ/ໂຕ/ມື້.

ຮູບສະແດງ 4: ການໃຫ້ນໍ້າໜັກເພີ່ມຂອງໝູທົດລອງ ກຸ່ມທີ 01 ADG (g/h/d) ບ້ານມົກໄປຣ ແລະ ກິວຍາບ ເມືອງຮຸນ.

MP = Ban Mookpray KY = Ban Keouyab.

ການໃຫ້ນໍ້າໜັກເພີ່ມ (ADG) ຂອງສັດ ຢູ່ T1 ຂອງບ້ານມົກໄປຣ ແລະ ກິວຍາບ ແມ່ນບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ທາງດ້ານສະຖິຕິ; ໃນນີ້ ການໃຫ້ນໍ້າໜັກເພີ່ມ ຢູ່ ບ້ານມົກໄປຣ ແມ່ນ 107 ກຸມ/ໂຕ/ມື້; ບ້ານກິວຍາບ ແມ່ນ 105 ກຸມ/ໂຕ/ມື້.

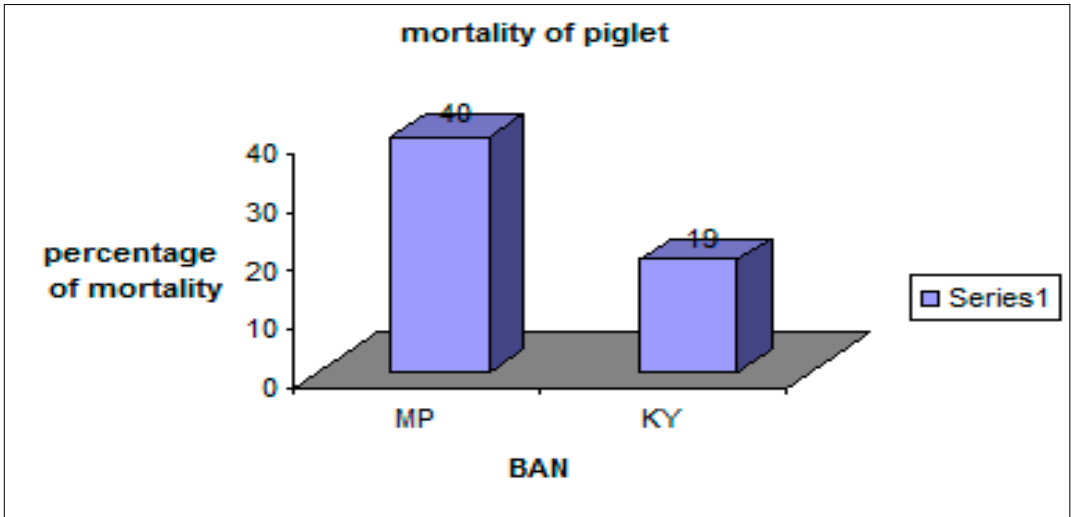
3.2. ຈຳນວນໝູນ້ອຍເກີດ/ແມ່/ຄັ້ງ

ຕາຕະລາງ 1: ສະເລ່ຍຈຳນວນໝູນ້ອຍເກີດຕໍ່ແມ່/ຄັ້ງ.

ລາຍການ	ຈຸທີ 1				ຈຸທີ 2			
	POD		HOUN		POD		PHOUN	
ຊື່ເມືອງ	HS	TK	MP	KY	HS	TK	MP	KY
ສະເລ່ຍຈຳນວນໝູນ້ອຍເກີດຕໍ່ແມ່/ຄັ້ງ (ໂຕ)	3	3.5	5	4	3	4	4	3.5

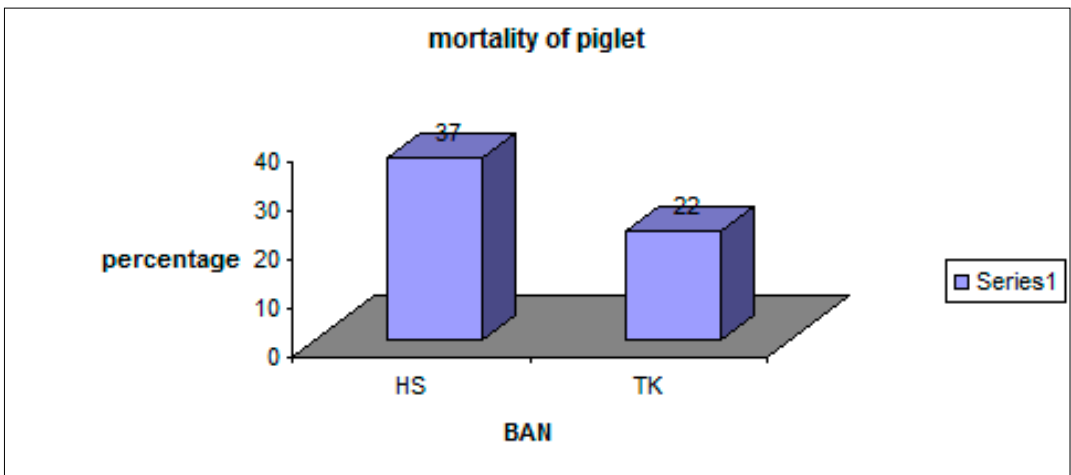
3.3. ອັດຕາການຕາຍຂອງໝູນ້ອຍ (%)

ຮູບສະແດງ 5: ອັດຕາການຕາຍໝູນ້ອຍຂອງຈຸ 02 (ເມືອງຮຸນ).

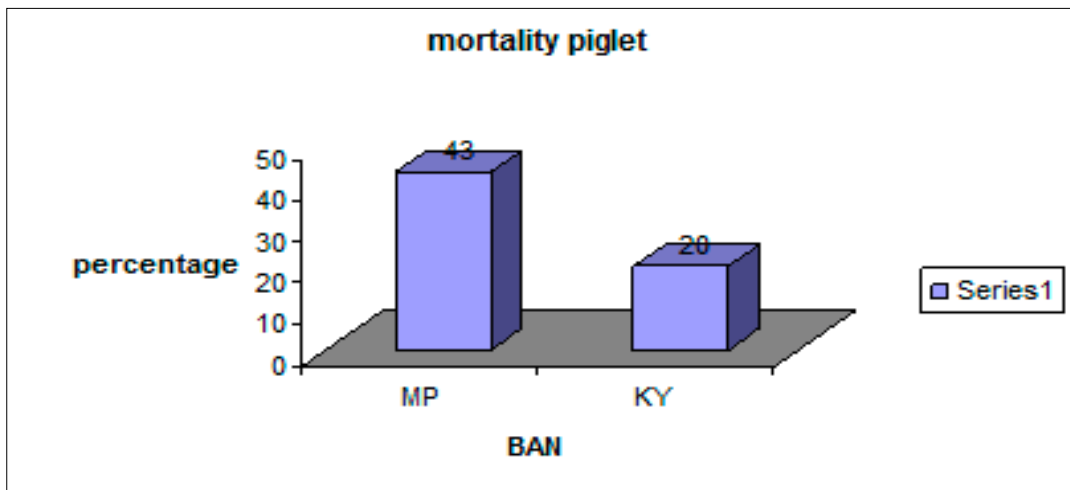
MP = Ban Mookpray KY = Ban Keouyab.

ຮູບສະແດງ 6: ອັດຕາການຕາຍໝູນ້ອຍຂອງຈຸ 02 (ເມືອງຜາອຸດົມ).

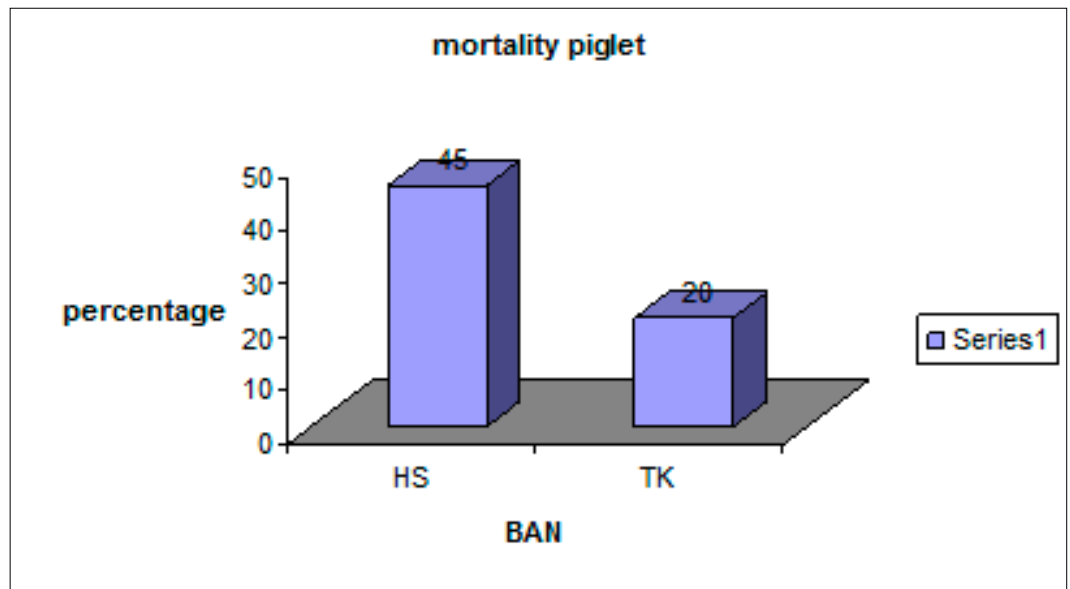
TK = Ban Thinkeo, HS = Ban Hoaisang.

ຮູບສະແດງ 7: ອັດຕາການຕາຍໝູນ້ອຍຂອງຈຸ 01 (ເມືອງຮຸນ).

MP = Ban Mookpray KY = Ban Keouyab.

ຮູບສະແດງ 8: ອັດຕາການຕາຍໝູນ້ອຍຂອງຈຸ 01 (ເມືອງຜາອຸດົມ).

TK = Ban Thinko, HS = Ban Hoaisang.

4. ການໄລ່ລຽງຜົນໄດ້ຮັບດ້ານເສດຖະກິດ (ສະເລ່ຍ/ນຶ່ງຄອບຄົວ) ໃນແຕ່ລະຈຸ ຂອງການທົດລອງ ໄລຍະເວລາລົງ 09 ເດືອນ.

ຕາຕະລາງ 2: ກຸ່ມທີ 1.

ລ/ດ	ລາຍການ	ຈຳນວນ	ຫົວໜ່ວຍ	ລວມມູນຄ່າ (ກີບ)	ໝາຍເຫດ
1	ດ້ານລາຍຈ່າຍ			3,000,000	
	ແນວພັນສັດ	05	ໂຕ	2,000,000	
	ອາຫານສັດ: ຮຳ, ສາລີ, ມັນຕົ້ນ			400,000	
	ອຸປະກອນສ້າງຄອກສັດ			100,000	
	ຄ່າແຮງງານ			500,000	
2	ດ້ານລາຍຮັບ			3,375,000	
	ຈາກການຂາຍສັດ	05	ໂຕ	3,375,000	45 ກິໂລ/ໂຕ
3	ດຸ່ນດ່ຽງ			375,000	

ຕາຕະລາງ 3: ກຸ່ມທີ 2.

ລ/ດ	ລາຍການ	ຈຳນວນ	ຫົວໜ່ວຍ	ລວມມູນຄ່າ (ກີບ)	ໝາຍເຫດ
1	ດ້ານລາຍຈ່າຍ			3,190,000	
	ແນວພັນສັດ	05	ໂຕ	2,000,000	
	ຢາປ້ອງກັນປີນປົວ			90,000	
	ອາຫານສັດ: ຮຳ, ສາລີ, ມັນຕົ້ນ, ຖົ່ວສະໄຕໂລ			500,000	
	ອຸປະກອນສ້າງຄອກສັດ			100,000	
	ຄ່າແຮງງານ			500,000	
2	ດ້ານລາຍຮັບ			3,750,000	
	ຈາກການຂາຍສັດ	05	ໂຕ	3,750,000	50 ກິໂລ/ໂຕ
3	ດຸ່ນດ່ຽງ			560,000	

ຕາຕະລາງ 4: ການປຽບທຽບລາຍຮັບ-ລາຍຈ່າຍ (ສະເລ່ຍ/ນຶ່ງຄອບຄົວ).

ລ/ດ	ລາຍການ	ກຸ່ມທີ 1 (ກີບ)	ກຸ່ມທີ 2 (ກີບ)
1	ຕົ້ນທຶນ	3,000,000	3,190,000
2	ລາຍຮັບ	3,375,000	3,750,000
3	ດຸ່ນດູ່ງ ລາຍຮັບ-ລາຍຈ່າຍ	375,000	560,000

ສັງເກດເບິ່ງຄ່າສະເລ່ຍຂອງສອງກຸ່ມເຫັນວ່າຄ່າຜົນຕອບແທນຍັງຕໍ່າ 375,000 ແລະ 560,000 ກີບ ໃນໄລຍະການລ້ຽງ 9 ເດືອນ, ຖ້າທາກຊາວກະສິກອນມີອາຫານພຽງພໍ ແລະ ໝູ່ບໍ່ຕາຍຍ້ອນພະຍາດ ລາຍຮັບອາດຈະສູງກວ່ານີ້.

4. ສະຫຼຸບ

ຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳ ເລີ່ມແຕ່ເດືອນ 7/2009 ຮອດ 2/2011 ເຫັນວ່າໄດ້ຮັບໝາກຜົນ ຢູ່ໃນສອງຕົວເມືອງ ເທົ່ານັ້ນຄື: ຜາອຸດົມ ແລະ ຮຸນ; ສ່ວນກິດຈະກຳລ້ຽງໝູລາດ ຢູ່ ເມືອງໂພນທອງ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນດີ ສາເຫດຫຼັກ ແມ່ນໝູ່ຕາຍຍ້ອນພະຍາດລະບາດ ໃນຊ່ວງເດືອນ 10 ແລະ 11 ສົກປີ 2009. ດັ່ງນັ້ນພະນັກງານວິຊາການ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດເກັບກຳຂໍ້ມູນການທົດລອງ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການຂຽນບົດລາຍງານ ໃຫ້ສົມບູນໄດ້.

ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ຊາວກະສິກອນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳ ໄດ້ມີຄວາມຮູ້ທາງດ້ານບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການຕົວຈິງ ທາງດ້ານເຕັກນິກຮູບແບບການລ້ຽງໝູ, ຮູ້ຈັກນຳໃຊ້ຖົ່ວສະໄຕໂລເປັນອາຫານເສີມ, ເຫັນຄວາມສຳຄັນ ໃນການໃຫ້ອາຫານ ແລະ ການປ້ອງກັນພະຍາດສັດ, ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ ຈະເປັນບົດຮຽນທີ່ດີໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ໃນການລ້ຽງໝູລາດ ໃນຕໍ່ໜ້າ.

ຮູບ 1: ໝູທົດລອງຂອງປະຊາຊົນ ບ້ານຖິ່ນແກ້ວ ເມືອງຜາອຸດົມ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ.

ຮູບ 2: ໝູທົດລອງຂອງປະຊາຊົນ ບ້ານມິກໄປຣ ເມືອງຮຸນ ແຂວງອຸດົມໄຊ.

ຮູບ 3: ການປູກຖົ່ວສະໄຕໂລ ເພື່ອເປັນອາຫານເສີມໃຫ້ແກ່ໝູ ຢູ່ ເມືອງຮຸນ ແຂວງອຸດົມໄຊ.

ຮູບ 3: ການນຳເອົາຖົ່ວສະໄຕໂລ ມາປະສົມກັບອາຫານເພື່ອເກືອໝູ ຢູ່ ເມືອງຮຸນ ແຂວງອຸດົມໄຊ.